

Vláda projednává zákon o lobbování. Jednání se zasekla na registru lobbistů

26.1.2024 - | Transparency International ČR

Zákon by měl zahrnovat všechny zákonodárce ve Sněmovně i v Senátu, a to včetně jejich asistentů a poradců. Právě přes ně se často lobbuje a dosavadní systém je tak velmi netransparentní.

„Poněkud úsměvně působí vyjádření ministra spravedlnosti Pavla Blažka, který uvedl, že prezident nemá být označován jako lobbista. Zákon o lobbingu ale toto nezmiňuje, vzniká tedy podezření, zda ministr Blažek vůbec zná legislativu, kterou na vládě předkládá,” komentuje vedoucí komunikace české kanceláře TI David Kotora.

„V minulosti, ale i nyní, se jasně ukazuje potřeba mít přehled o tom, s kým blízcí spolupracovníci hlavy státu jednají. Regulace lobbingu by se tedy dotkla zejména zástupců Kanceláře prezidenta republiky, protože se jedná o veřejný zájem. Reakce Pavla Blažka ale není překvapivá s ohledem na jeho restaurační setkání s Martinem Nejedlým, poradcem exprezidenta Miloše Zemana se silnou vazbou na Kreml,” uzavírá.

Bez výjimek bude zákon komplexní a efektivní

Zákon by měl zahrnovat všechny zákonodárce ve Sněmovně i v Senátu, a to včetně jejich asistentů a poradců. Právě přes ně se často lobbuje a dosavadní systém je tak velmi netransparentní.

„Také prezident republiky hraje v celém legislativním procesu významnou roli. Disponuje právem veta, jmenuje soudce Ústavního soudu a členy bankovní rady České národní banky. Jedná se o silný politický kapitál, který budí zájem o ovlivnění. Proto je logické, aby v zákoně byla minimálně zahrnuta funkce vedoucí/ho Kanceláře prezidenta republiky a jeho zástupce, která hlavě státu víceméně organizuje významné schůzky,” vysvětluje Lucia Vilimovská, expertka naší nevládní protikorupční organizace na oblast lobbingu.

Lobbing je legitimní demokratický nástroj a jeho kvalitní zákonná regulace je jednou z klíčových protikorupčních oblastí, kterou v TI dlouhodobě prosazujeme.

Politici se v průběhu legislativního procesu setkávají s lobbisty nebo jsou vystaveni různým zákulisním hráčům zastupující vlivové skupiny a jejich netransparentní zájmy. Pravidla hry a mnohdy nejasné hranice má nastavit zákon.

Regulace mimo jiné oddělí šedou zónu mezi profesionálními lobbisty od překupníků s vlivem, pohybujících se na hranici zákona, či už za ní, a nastaví jim jasné mantinely.

Pokud bude zákon plný výjimek a mezer, které umožní obcházení pravidel, budeme mít v Česku právní úpravu, jako již v mnoha jiných případech, která bude sloužit pouze na oko.

Regulace lobbingu v Česku je potřeba

Zákonná regulace lobbování bude jednou z podmínek pro další vyplácení evropských fondů například v rámci Národního plánu obnovy, kde se bavíme o více než 200 miliardách korun, které postupně dorazí z Evropské komise do Česka.

TI se také v nedávné době zabývala dvěma konkrétními kauzami týkající se lobbingu a sektoru odpadového hospodářství a dále loterijního byznysu. Oba případy ilustrují nutnost regulace.

První se týká novely odpadového zákona, který v totožném znění předložili tehdejší vládní poslanec Antonín Staněk (ČSSD) a opoziční poslanec Jan Zahradník (ODS). Náhoda? Nemyslíme si... Jedná se o jasný příklad netransparentního lobbování poslanců ze strany odpadových firem.

Druhý příklad se týká současné vlády Petra Fialy, konkrétně předsedy poslaneckého klubu ODS Marka Benda, který několikrát v předchozích letech aktivně usiloval o snížení loterijní daně v Česku, které by se reálně dotklo pouze jedné jediné společnosti, a to SAZKA a.s. patřící do portfolia investiční skupiny KKCG ovládané podnikatelem Karlem Komárkem.

>>>

Neúspěšné návrhy na novelizaci přicházely v době, kdy státní kasa plánovala navyšovat daně široké veřejnosti mimo jiné za vodné a stočné.

V Transparency si proto klademe otázku, v čím zájmu poslanec Benda změnu navrhoval? Bylo to ve veřejném zájmu občanů ČR, nebo ve prospěch hazardní lobby?

Vývoj týkající se legislativního procesu souvisejícího s regulací lobbingu v Česku budeme nadále aktivně sledovat a informovat o něm.

<https://www.transparency.cz/vlada-projednavazakonolobbovanijednanisezaseklazaregistrulobbistu>